

**Бідняк М.Н., д.т.н., професор; Біліченко В.В., д.т.н., професор;
С.О. Романюк, к. т. н., старш.викл.**

РЕГІОНАЛЬНА СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПАСАЖИРСЬКИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Ключові слова: підприємства автомобільного транспорту, регіональне партнерство, забезпечення працездатності

На сьогодні в Україні на ринку перевезень пасажирів автомобільним транспортом діє понад 30 тис. суб'єктів господарювання, переважна більшість яких має до 10 одиниць транспортних засобів. Такі суб'єкти господарювання, не використовуючи, як правило, власної виробничо-технічної бази для проведення всього комплексу необхідних робіт щодо профілактичних та ремонтних впливів, передають відповідні роботи, повністю або частково, на аутсорсинг.

Разом із тим, слід зазначити, що наявну в Україні структуру парків транспортних засобів суб'єктів господарювання, які надають послуги з перевезення пасажирів, вирізняє наступне: порівняно велика кількість марок, моделей і модифікацій, які одночасно експлуатуються в одному підприємстві; значний термін її експлуатації (за окремими моделями чи модифікаціями він сягає 20-35 років); суттєву частку складають транспортні засоби малої та середньої пасажиромісткості. Це, в поєднанні з такими факторами як невизначеність інтенсивності та умов (зокрема щодо стану дорожньої інфраструктури) експлуатації транспортних засобів, зумовлює складність управління виробничими системами підприємств автомобільного транспорту (ПАТ), які надають послуги з пасажирських перевезень, зокрема відносно досягнення цільових значень показників, обраних за критерії успішності реалізації стратегій їх розвитку в цілому і/або їх виробничих систем.

Концептуальна модель формування бачення продукту і результату проекту регіонального партнерства підприємств автомобільного транспорту у розвитку системи забезпечення працездатності пасажирських транспортних засобів представлена на рис. 1.

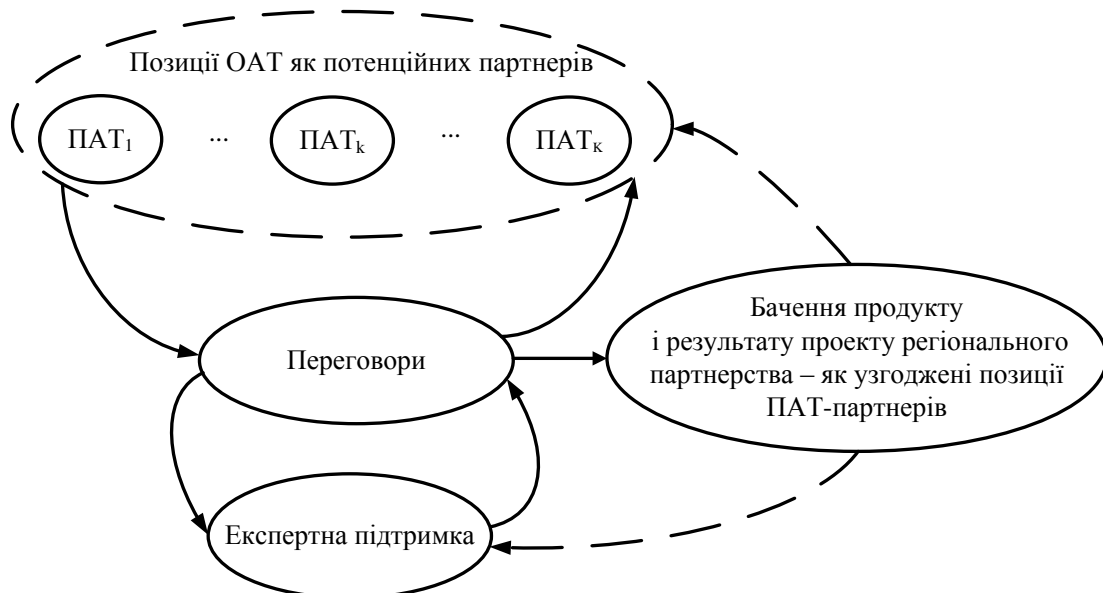

Рисунок 3.1 – Концептуальна модель формування бачення продукту і результату проекту регіонального партнерства підприємств автомобільного транспорту у розвитку системи забезпечення працездатності пасажирських транспортних засобів

На основі даної моделі можна побудувати функціональну модель формування бачення продукту і результату проекту регіонального партнерства (рис. 2).

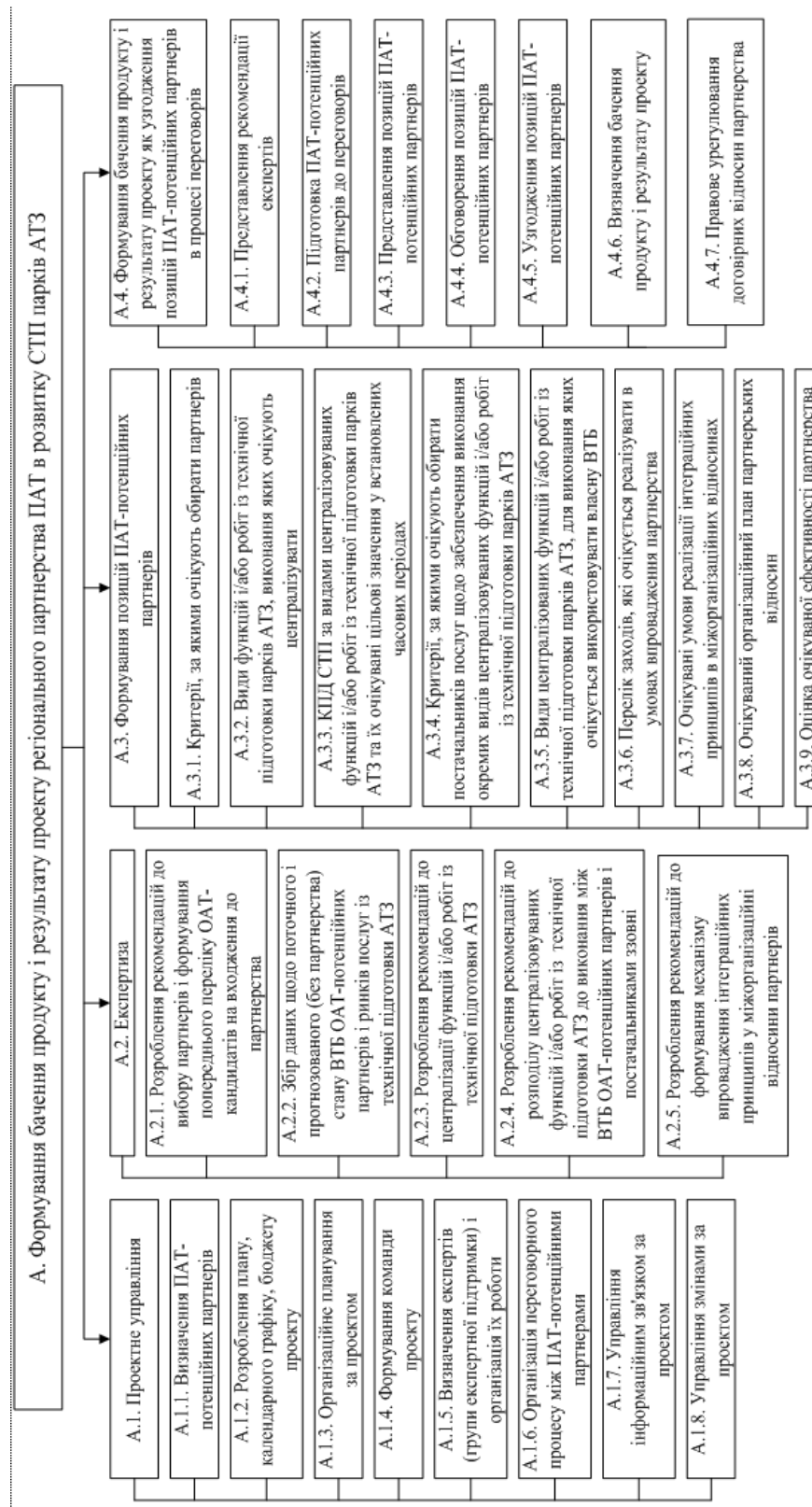

Рисунок 2 – Функціональна модель формування бачення продукту і результату проекту регіонального партнерства підприємств автомобільного транспортного у розвитку системи забезпечення працездатності пасажирських транспортних засобів

Концептуальна модель формування бачення продукту і результату проекту регіонального партнерства (див. рис. 1), передбачає введення, так званої, експертної підтримки, яка, за даних умов, представляє загальносистемне, з точки зору проекту партнерства, бачення вигід, витрат, можливостей і ризиків останнього. Експертна підтримка може розглядатися як така, що визначає проблему об'єктивно ("справедливо") з позиції партнерства, в той час як підприємств автомобільного транспорту-потенційні партнери, які узагальнено, без деталізації їх організаційних структур, виконують окремі ролі в проекті – виступаючи, зокрема, як власники, користувачі тощо, є зацікавленими в продукті і результаті проекту сторонами. Як сторони і, водночас, раціонально "мислячі" суб'єкти господарювання, виходячи зі своєї "позиції" отримання максимальних вигід і можливостей при мінімумі витрат і прийнятному ступені ризику від участі в партнерстві, окремі підприємства автомобільного транспорту можуть інтерпретувати ситуацію, що складається, у відмінний спосіб. За цих умов експертна підтримка є основою для формування раціонального механізму розподілу вигід, можливостей, витрат і ризиків, які матимуть місце за проектом, включно з експлуатацією останнього. Відповідно, варіанти бачення продукту і результату проекту, пропоновані за умов прийняття експертної підтримки, яка, в свою чергу, виходить із цілей загальносистемної ефективності, можуть сприйматися учасниками як основа до справедливого розподілу вигід, можливостей, витрат і ризиків партнерства між партнерами. Таким чином, "непов'язаність" ні з одним з підприємств автомобільного транспорту-потенційних партнерів експертів має виступати за суттєво значущий критерій в умовах вибору останніх.

На основі функціональної моделі формування бачення продукту і результату проекту регіонального партнерства підприємств автомобільного транспорту в розвитку системи забезпечення працездатності пасажирських транспортних засобів із використанням принципу декомпозиції може бути побудована універсальна ієрархічна структура робіт за умовами формування вищезазначених бачення і результату.

Формування позицій менеджменту підприємств автомобільного транспорту щодо доцільності входження до партнерства передбачає врахування як фізичних (матеріальних) аспектів, тобто таких, які представляють певний тип об'єктивної реальності, яка існує незалежно від індивіда, який проводить вимірювання, так і психологічних аспектів, які відбивають суб'єктивні відчуття. Для того, щоб взяти до уваги ці аспекти разом, можна використати при прийнятті управлінських рішень інтегральні критерії, визначення яких передбачає застосування методу аналізу ієрархій.

В умовах оцінювання бачення результату партнерства підприємств автомобільного транспорту-потенційними партнерами при формуванні останніми позиції може бути використано співвідношення виду [2]:

$$P_{rk} = \frac{B_k \cdot O_k}{C_k \cdot R_k}, k = \overline{1, K}, \quad (1)$$

де B_k – вигоди проекту партнерства;

O_k – можливості проекту партнерства;

C_k – витрати проекту партнерства;

R_k – ризики проекту партнерства.

Співвідношення (1), акумулюючи бачення окремим k -м підприємством автомобільного транспорту, $k = \overline{1, K}$, вигід, можливостей, витрат і ризиків проекту регіонального партнерства в розвитку системи забезпечення працездатності пасажирських транспортних засобів як засобу досягнення стратегічних цілей системи забезпечення працездатності пасажирських транспортних засобів даного підприємства автомобільного транспорту, умови реалізації яких відображають комплексні показники діяльності системи забезпечення працездатності пасажирських транспортних засобів, може слугувати за критерій прийняття управлінських рішень в окремому підприємстві автомобільного транспорту щодо доцільності входження до структур партнерства. Співвідношення (1) також може слугувати основою для внесення змін до позиції підприємств автомобільного транспорту, із подальшим представленням її в процесі переговорів, із метою досягнення більших вигід і можливостей за результатом проекту і/або

зменшення ризиків і витрат, які підприємства автомобільного транспорту вбачає в результаті проекту.

Список використаних джерел

1. Bilichenko V.V. Project management of the system for regional partnership of the organization of the automobile transport in the development of the system of technical preparation of the vehicle parks / V. V. Bilichenko, S. O. Romanyuk. – Buletinul Institutului Politehnic, 2013. – Tomul LIX(LXIII) Fasc. 2. – P. 9-17.

2. Саати Т. Л. Принятие решений при зависимостях и обратных связях / Т. Л. Саати. – М. : Издательство ЛКИ, 2008. – 306 с.